

TER BESLISSING

Datum

14-10-2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/218746

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Aansturing NS en ProRail

Beslistermijn

21-10-2025

Bijlage(n)

12

Aan

Staatssecretaris

nota

Beslisnota Kamerbrief halfjaarverantwoordingen ProRail
en NS 2025

Aanleiding

ProRail en NS hebben in september, conform de afspraken in de vervoer- en beheerconcessie, de halfjaarrapportages over de prestaties en ontwikkelingen in de eerste helft van 2025 aangeboden aan IenW. Het is gebruikelijk dat IenW deze rapportages, samen met een begeleidende brief, naar de Kamer stuurt. Met deze nota wordt uw instemming gevraagd voor het verzenden van de halfjaarrapportages en de begeleidende brief aan de Tweede Kamer. Daarnaast wordt uw akkoord gevraagd voor de besteding van het boetegeld voor het niet behalen van de bodemwaarde van de prestatie-indicator *klantoordeel goederenvervoerders*. Met deze brief worden ook een zestal moties afgedaan. Verder wordt de evaluatie van het verbeterprogramma Betrouwbaar Beter meegezonden met de brief. Aanvullend hierop worden er brieven naar ProRail en NS gestuurd over de afronding van het verbeterprogramma.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met:

1. Het verzenden van de halfjaarrapportages van NS en deel A van de halfjaarrapportage van ProRail naar de Tweede Kamer, samen met de begeleidende Kamerbrief waarin ook een aantal moties afgedaan worden.
2. De bestemming van de boetegelden voor het niet behalen van de prestatie-indicator klantoordeel goederenvervoer van ProRail in 2022 en 2023 voor het realiseren van toiletvoorzieningen op emplacementen, onder de voorwaarde dat daar geen structurele kosten voor IenW uit voortkomen.
3. Het verzenden van het evaluatierapport van het verbeterprogramma Betrouwbaar Beter en het daarmee afronden van het evaluatieprogramma.
4. Het verzenden van een brief aan de CEO van ProRail, John Voppen, en de CEO van NS, Wouter Koolmees, over het afronden van het verbeterprogramma Betrouwbaar Beter.

Kernpunten

Gezamenlijke prestaties

- Er zijn twee gezamenlijke prestatie-indicatoren voor ProRail en NS, namelijk reizigerspunctualiteit 3 minuten op het hoofdrailnet (HRN) en reizigerspunctualiteit 10 minuten op het HRN.
- Op het HRN lag de reizigerspunctualiteit gemeten op 3 en 10 minuten de eerste zes maanden van 2025 boven de bodem én streefwaarden.

ProRail prestaties

ProRail rapporteert over twee specifieke prestatie-indicatoren: betrouwbaarheid regionale series en impactvolle verstoringen op de infra. Voor betrouwbaarheid regionale series lagen de prestaties over het eerste half jaar boven de bodemwaarde. Desondanks verwacht ProRail dat het halen van de bodemwaarde uitdagend wordt door de gewoonlijk slechtere prestaties in de herfst en winter. Het aantal impactvolle verstoringen op de infra ligt in de eerste helft van 2025 hoger dan in de twee voorgaande jaren. Volgende de prognose van ProRail wordt de bodemwaarde over het gehele jaar niet gehaald.

Besteding boetes klantoordeel goederenvervoerders ProRail

Voor ProRail geldt de prestatie-indicator klantoordeel goederenvervoerders, waarvoor ProRail jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek uitvoert. ProRail heeft in 2022 en 2023 een onvoldoende gekregen van de goederenvervoerders. Hier heeft IenW boetes voor opgelegd: €100.000 en €125.000 euro. Het totaalbedrag moet nog besteed worden. Omdat boetegelden ten goede moeten komen aan de goederensector is het ambtelijk voorstel om de boetegelden te bestemmen voor het realiseren van toiletvoorzieningen op een aantal emplacementen.

NS prestaties

Naast de twee gezamenlijke prestatie-indicatoren reizigerspunctualiteit van NS en ProRail gelden er negen prestatie-indicatoren specifiek voor NS, zie onderstaande tabel. De prestaties hierop zijn net als de gezamenlijke prestaties aanzienlijk verbeterd ten opzichte van vorig jaar, alle prestaties zitten boven de bodemwaarde. Zowel de maatregelen uit het verbeterprogramma *betrouwbaar beter* als de robuuste dienstregeling 2025 hebben ertoe geleid dat verstoringen beter kunnen worden opgevangen en voldoende materieel kan worden ingezet. Het is goed om te zien dat de reiziger door de inspanningen van NS en ProRail weer kan rekenen op een meer betrouwbare en punctueel uitgevoerde dienstregeling.

Overige onderwerpen

De brief gaat in op een aantal andere onderwerpen. Meer informatie over een aantal hiervan is opgenomen onder de toelichting. De onderwerpen zijn:

- Appreciatie overige onderwerpen halfjaarverantwoordingen;
- Afspraken met NS over de tariefstijging 2026-2029;
- Concessiewijziging artikel 30 inzake tarieven NS;
- Sociale veiligheid;
- Verlenging van het verbeterprogramma Zee-Zevenaar;
- Nieuwe beheerconcessie ProRail;
- Kwartsloze ballast;
- Evaluatie verbeterprogramma betrouwbaar beter;
- Basisdienstregeling;
- Versterking financiële positie NS en voorkomen van hoge tariefstijgingen;
- SMART-doelen prestatie-indicatoren NS en ProRail uit HRN-Concessie.

Krachtenveld

Er is in de publieke opinie veel aandacht voor de prestaties van NS en ProRail. Hoewel de gezamenlijke en individuele prestaties over het algemeen een positief en verbeterd beeld laten zien ten opzichte van 2024 en 2023, sluit dit nog niet altijd aan bij de hinderbeleving van reizigers.

Datum

14-10-2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/218746

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Aansturing NS en ProRail

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

12

De tegenvallende prestaties in het najaar van 2023 vormden aanleiding voor de aangenomen motie van Kamerlid Olger van Dijk (NSC) over het instellen van een verbeterprogramma onder de concessies.¹ De positieve uitkomst van de externe evaluatie van dit programma, waarin de behaalde resultaten zijn bevestigd, vormt nu aanleiding om het programma formeel af te ronden.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

- Deel B van de halfjaarrapportage van ProRail wordt niet openbaar gemaakt vanwege de aanwezigheid van bedrijfsgevoelige financiële informatie.
- De brieven aan NS en ProRail over de afronding van het verbeterprogramma Betrouwbaar Beter worden niet openbaar gemaakt, omdat het gaat om vertrouwelijke correspondentie tussen het ministerie en NS en ProRail.
- Het handelingskader en escalatieladder wordt niet openbaar gemaakt, omdat het operationele en veiligheidsgevoelige informatie bevat waarvan openbaarmaking de effectiviteit van de maatregelen zou kunnen ondermijnen.

Toelichting

Besteding boetes klantoordeel goederenvervoerders ProRail

Op dit moment zijn er op veel emplacementen waar voornamelijk goederenvervoerders gebruik van maken nog geen toiletvoorzieningen. Dit is uiteraard vervelend voor iedereen die op die emplacementen moet werken. In principe is het niet de taak van ProRail om voor toiletvoorzieningen te zorgen, maar tot op heden krijgen de gebruikers van de emplacementen het niet voor elkaar om dit te regelen. Het bestemmen van de boetegelden voor dit doel is dan ook een mooi initiatief om de werkomstandigheden op een aantal emplacementen te verbeteren. ProRail schat in dat met de beschikbare boetebedragen op drie drukke emplacementen toiletvoorzieningen gerealiseerd kunnen worden: Kijfhoek, Botlek en Maasvlakte-West. De goederenvervoerders reageren positief op het voorstel om de boetegelden hieraan te besteden. De exacte locaties kunnen nog wijzigen. Een belangrijke voorwaarde is dat hier geen structurele kosten (onderhoud, schoonmaken etc.) uit voortkomen. Door de boetegelden nu te bestemmen voor dit doel kan ProRail verder met het uitwerken van de details en het realiseren van de toiletvoorzieningen. Een belangrijke voorwaarde is dat hier geen structurele kosten (onderhoud, schoonmaken etc.) uit voortkomen voor IenW. ProRail onderzoekt nog of deze kosten ook gefinancierd kunnen worden vanuit de boetegelden of dat er wellicht een kleine bijdrage van de gebruikers gevraagd kan worden.

Afspraken met NS over de tariefstijging in de jaren 2026-2029

De Kamer wordt geïnformeerd over de afspraken die u met NS hebt gemaakt over de tariefstijging in de jaren 2026-2029. U geeft aan dat de Concessie voor het Hoofdrailnet 2025-2033 hier recent voor is gewijzigd, volgens de gebruikelijke procedure. Op grond van de gewijzigde concessie heeft NS het tariefbesluit voor 2026 genomen. De NS-tarieven stijgen per 1 januari 2026 met ca. 6,5%.

Verlenging van het verbeterprogramma Zee-Zevenaar

Datum

14-10-2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/218746

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Aansturing NS en ProRail

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

12

¹ Kamerstuk 29 984, nr. 1193.

U heeft eerder het besluit genomen om het programma te verlengen.² In deze brief wordt dit besluit naar de Kamer gecommuniceerd. De evaluatie van het oorspronkelijke programma, het nieuwe programmaplan en de externe review op dit programmaplan worden meegestuurd;

Kwartsloze ballast

ProRail kan door een nieuw gecertificeerde groeve in Turkije en zes groeves in Duitsland vanaf 1 januari 2026 werkzaamheden volledig kwartsloos uitvoeren.

Evaluatie verbeterprogramma Betrouwbaar Beter

Naar aanleiding van slechte prestaties op het spoor is in 2024 door NS en ProRail het verbeterprogramma Betrouwbaar Beter gestart. Goudappel heeft, in opdracht van het ministerie van IenW, een onafhankelijke evaluatie uitgevoerd om te toetsen of de vooropgestelde doelen zijn behaald en het programma formeel kan worden afgerond. Uit de evaluatie komt naar voren dat de doelstellingen van het verbeterprogramma zijn behaald. Met de positieve uitkomst van de evaluatie is het verbeterprogramma officieel afgerond. Met deze brief wordt de Kamer hierover geïnformeerd. Ook worden er brieven naar ProRail en NS gestuurd over het afronden.

Voorkomen van hoge tariefstijgingen NS, concessiewijziging en tariefbesluit NS

Een belangrijke randvoorwaarde om te zorgen dat de NS-tarieven in een jaar niet teveel stijgen, is om de jaarlijkse reguliere tariefstijgingen op grond van de concessie doorgang te laten vinden en om tariefstijgingen niet met incidentele middelen af te wenden. Met de jaarlijkse reguliere tariefstijging wordt recht gedaan aan de jaarlijks stijgende kosten in het openbaar vervoer en wordt een stapeling van prijsstijgingen uit het verleden voorkomen. NS is voor een gezonde bedrijfsvoering dus vooral gebaat bij voorspelbaarheid en stabiliteit. Vanuit een stabiele basis kunnen zowel de operationele als de financiële prestaties van NS worden verbeterd. Via deze brief wordt de Kamer geïnformeerd over de concessiewijziging van artikel 30 van HRN-Concessie (tarieven NS). Op basis van de gewijzigde concessie heeft NS op 4 november jl. haar tariefbesluit 2026 genomen en aan IenW toegezonden (zie bijlage 13).

SMART-doelen prestatie-indicatoren NS en ProRail uit HRN-Concessie

Door gezamenlijke inzet op maatregelen uit het verbeterprogramma en de robuustere dienstregeling 2025 streven NS en ProRail naar prestatieverbetering. Dit heeft ertoe geleid dat in de eerste helft van 2025 NS al beter scoort dan de streefwaarden voor 2029. Ook met het oog op het realiseren van de streefwaarden voor de overige prestatie-indicatoren uit de HRN-concessie, tijdens de Midterm Review in 2029, lijkt NS goed op koers te liggen.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Kamerbrief halfjaarverantwoordingen ProRail en NS 2025	De Kamerbrief over de halfjaarverantwoordingen.

Datum

14-10-2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/218746

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Aansturing NS en ProRail

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

12

² Nota IENW/BSK-2025/128576.

03	Halfjaarverantwoording ProRail 2025 – Deel A	Deel A van de halfjaarverantwoording van ProRail. Dit deel wordt naar de Tweede Kamer gestuurd.
04	Halfjaarverantwoording ProRail 2025 – Deel B	Deel B van de halfjaarverantwoording van ProRail. Dit deel wordt niet met de Kamer gedeeld.
05	Halfjaarverantwoording NS 2025	De halfjaarverantwoording van NS.
06	Evaluatie Verbeterprogramma Zee-Zevenaar 2022-2023	De evaluatie van het verbeterprogramma Zee-Zevenaar over de periode 2022-2023.
07	Programmaplan Verbeterprogramma Zee-Zevenaar 2024-2026	Het programmaplan verbeterprogramma Zee-Zevenaar voor de verlengde periode 2024-2026
08	Rapportage Review Verbeterprogramma Zee-Zevenaar	De externe review van het verbeterprogramma Zee-Zevenaar 2024-2026
09	Rapportage Evaluatie verbeterprogramma betrouwbaar beter	Rapportage externe evaluatie van het verbeterprogramma betrouwbaar beter.
10	Brief aan ProRail afronding verbeterprogramma Betrouwbaar Beter	Brief waarin ProRail geïnformeerd wordt over het afronden van het verbeterprogramma Betrouwbaar Beter
11	Brief aan NS afronding verbeterprogramma Betrouwbaar Beter	Brief waarin NS geïnformeerd wordt over het afronden van het verbeterprogramma Betrouwbaar Beter
12	Oplegbrief NS Halfjaarverantwoording 2025	De oplegbrief van de Halfjaarverantwoording van NS. Deze brief wordt niet met de Kamer gedeeld.
13	Informatiebrief tariefswijzigingen NS 2026	De brief gaat over het tariefbesluit NS 2026. Deze brief wordt niet met de Kamer gedeeld.

Datum

14-10-2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/218746

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir.Openbaar Vervoer en
Spoor
Aansturing NS en ProRail

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

12